

Van der Meer

1. tijdens de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer is door mijn partijgenoot de heer De Graaf aan de Minister gevraagd of de nieuwe norm reeds bij het uitoefenen van het preventieve toezicht zou kunnen worden gehanteerd (Handelingen Tweede Kamer, zitting 1977–1978, blz. 633). Daar is de Minister – zij het onder enig voorbehoud – op ingegaan en reeds op 2 februari jl. is daar uitvoering aan gegeven. Ik wil verwijzen naar de brief die de Minister heeft gezonden aan het Hoofdbestuur van de Koninklijke Notariële Broederschap, zoals deze is gepubliceerd in het WPNR, nr. 5421, blz. 101. Het bedrag ad f 25.000, genoemd in paragraaf 7 van de Richtlijnen 1976 wordt blijkens deze brief gewijzigd in f 35.000. Deze vorm van pseudo-wetgeving geeft een indirecte binding van de burger. Immers – om met prof. Belinfante te spreken – de notaris die zorg moet dragen voor de oprichting van een NV of BV zal zich uiteraard richten naar de richtlijnen, die de Minister van Justitie voor zijn goedkeuringsbeleid heeft gepubliceerd. Wat in de praktijk wordt toegepast geven wij – bij aanname van dit wetsontwerpstatus van wet. Een wel te begrijpen, maar niet geheel bevredigende gang van zaken.

2. In de Staatscourant van 6 maart jl. wordt medegedeeld dat de Minister-raad ermee akkoord is gegaan dat de Nederlandse wetgeving wordt aangepast aan de tweede EEG-richtlijn over het vennootschapsrecht. Deze richtlijn heeft betrekking op de oprichting van NV's en op de instandhouding en wijziging van het vennootschapskapitaal. In aansluiting aan de richtlijn beperkt het wetsontwerp zich eveneens tot de NV.

Veel bepalingen van de richtlijn kunnen in Nederland ook op besloten vennootschappen worden toegepast. Daarvoor is echter een afzonderlijk wetsontwerp in voorbereiding, aldus het bericht. Over de open-end beleggingsmaatschappij wordt niet geschreven. Harmonisatie van het vennootschapsrecht is erg belangrijk. Ad hoc-regelingen dienen voor zover mogelijk te worden voorkomen. Omdat er twee afzonderlijke wetsontwerpen zullen worden ingediend – hetgeen onze fractie betreurt – willen wij nu reeds aandringen op een gelijktijdige behandeling. Daarmee wordt onze inziens de duidelijkheid van het vennootschapsrecht gediend.

Mijnheer de Voorzitter! Aan dit wetsontwerp liggen twee motieven ten grondslag: een bijdrage tot het we-

ren van misbruik van de BV-vorm en inspelen op de aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de op 13 december 1976 vastgestelde Tweede Richtlijn van de EG. De conclusie van mijn fractie is dat – ondanks hetgeen hiervoor is aangevoerd – het nu ahangige wetsontwerp een stapje in de goede richting is.

De heer **De Gaay Fortman** (PPR): Mijnheer de Voorzitter! Het wetsontwerp tot invoering van een minimumkapitaal bij oprichting van naamloze en besloten vennootschappen is door de Minister zelf terecht geschetst als een kleine, waarschijnlijk zelfs zeer kleine bijdrage tot de bestrijding van het misbruik van deze rechtsvormen. Over het wetsontwerp valt, na alles wat er aan de overzijde gezegd is en mede gezien de geringe betekenis die het heeft, niet veel te zeggen, al verdient het zoëven door mevrouw Van der Meer genoemde punt van de aansprakelijkheid van bestuurders bij niet-volstorting van het statutair vereiste minimumkapitaal ongetwijfeld enige aandacht.

Mijn fractie had kunnen volstaan met een eenvoudige stemverklaring over dit wetsontwerp, ware het niet dat wij nu voor het eerst Minister De Ruiter zelfstandig optredend in deze Kamer kunnen begroeten. Aan de overzijde is opgemerkt, toen de Minister daar voor het eerst verscheen, dat de tijd voorbij is dat men op Justitie meende te kunnen volstaan met een puur vakjurist en werd het ambt van de Minister geschetst als een van de belangrijkste politieke ambten in het kabinet. Dat lijkt ons juist, maar de Minister heeft zich tot nu toe niet doen kennen als een politicus. Onze fractie vindt dat ook niet erg. De wetgeving, waarin de Minister van Justitie een belangrijke rol speelt, is vaak niet meer dan het formaliseren van een rechtsontwikkeling die in het maatschappelijke leven al heeft plaatsgevonden, het oog houden voor deze ontwikkelingen en het scheppen van de juiste formele kaders waarbinnen het recht zich verder kan ontwikkelen.

Dan is op Justitie behoefte aan een juridisch geschoold generalist, met oog voor maatschappelijke ontwikkelingen. Het is welbekend, dat onze fractie niet uitmunt in vertrouwen in het thans zittende kabinet. Met te meer vreugde kan ik zeggen, dat het beleid van de Minister van Justitie zoals wij dat tot nog toe hebben gezien en de behandeling van zijn wetgeving die aan de overzijde aan de orde is ge-

weest, uitgesproken vertrouwenwekkend zijn. Het beleid kenmerkt zich door deskundigheid en openheid voor maatschappelijke ontwikkelingen. Wij hebben het vertrouwen dat de Minister de rechtsontwikkeling niet zal doen blokkeren of remmen door partijpolitieke hobbies of ruzies en politieke Prinzipienreiterie.

Ik zei al dat het wetsontwerp van geringe betekenis is. De bescherming die hier wordt geboden heeft vooral betekenis voor de fiscus en de uitvoeringsorganen van de sociale verzekering, die in hun contacten met malafide natuurlijke- en rechtspersonen de vrijheid van handelen missen die privéburgers wel bezitten. Er zou alle aanleiding zijn bij een wetsontwerp van zo'n geringe betekenis het gehele onderwerp van het misbruik van de rechtsvormen van besloten vennootschap en naamloze vennootschap aan de orde te stellen, zoals aan de overzijde ook min of meer is gebeurd. Dat is echter oneigenlijk gebruik van wetgeving. Bovendien zou het bij deze Minister een illusie zijn want hij verwijst dan naar de studies die over dat onderwerp worden verricht. Wanneer zal die studie naar verwachting worden beëindigd? Wij kunnen niet blijven wachten. Het gaat hier om een uitgesproken dringende zaak. Zoals de Minister ook bij andere stukken van wetgeving heeft gedaan zouden wij iets willen zien van een tijdschema voor de wetgeving die wij op dit punt kunnen verwachten.

Oneens zijn wij het met de Minister dat de discussie over wetgeving ter bestrijding van misbruik van rechtspersonen alleen aan de hand van concrete wetsontwerpen zou moeten geschieden. Voor voorontwerpen van wet behoeft niet nog een discussie plaats te vinden. Maar dat lijkt ons hier een uitgesproken omslachtige procedure. Het verdient wellicht aanbeveling, zodra de studie gereed is, naar wij hopen op korte termijn, een discussie te laten plaatsvinden over de beginnelen van wetgeving en enkele belangrijke regelingen die daarin zullen worden opgenomen alvorens de Minister ons confronteert met kant en klare wetsontwerpen.

De heer **Heijne Makkreel** (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij graag aan bij de welkomstwoorden van de heer De Gaay Fortman ter gelegenheid van het eerste optreden van de Minister in deze Kamer. Anders dan hij zal ik mij echter hoofdzakelijk aan de stof van dit wetsontwerp houden.